

Ministarstvo znanosti i obrazovanja
Agencija za odgoj i obrazovanje
Hrvatsko društvo klasičnih filologa
Institut Latina & Graeca

ZAPORKA NATJECATELJA:

--	--	--	--	--	--

ŽUPANIJSKO NATJECANJE IZ LATINSKOG I GRČKOG JEZIKA

u kategoriji

GRČKI JEZIK

za

OSNOVNE ŠKOLE

Ostvareni i maksimalni broj bodova:

I. Prijevod i razumijevanje teksta:

	20
--	----

II. Gramatika:

	15
--	----

III. Civilizacija:

	15
--	----

Ukupni broj bodova:

	50
--	----

Članovi županijskog povjerenstva:

1. _____
2. _____
3. _____

Škola i mjesto održavanja natjecanja: _____

Županija: _____

16. veljače 2024.

I. PRIJEVOD I RAZUMIJEVANJE TEKSTA

Sljedeći grčki tekst sastoji se od dva ulomka. Prvi ulomak prevedi uz pomoć rječnika i komentara, a drugi ulomak pažljivo pročitaj i odgovori na pitanja ispod njega.

Tezej se putujući do Atene susreo s mnogo razbojnika te je izvršio mnoga junačka djela.

I. 1. PRIJEVOD:

Θησεύς¹ γίγνεται² ἐξ³ Αἰθράς⁴ καὶ Αἰγέως⁵. Ὡς⁶ γίγνεται τέλειος⁷, ἀπωθεῖ⁸ τὴν πέτραν, τὰ πέδιλα καὶ τὴν μάχαιραν ἀναιρέ⁹, καὶ πεζὸς ἐπείγεται¹⁰ εἰς¹¹ τὰς Ἀθήνας. Ὅδός δὲ τότε πλέος¹² τῶν κακούργων ἦν, οἱ¹³ τοὺς ὁδοιπόρους ἐφόνεον¹⁴. Πρῶτον μὲν γὰρ Θησεὺς Περιφήτην¹⁵ τὸν Ἥφαιστου¹⁶ καὶ Ἀντικλείας¹⁷ υἱόν, ὅς¹⁸ τὴν κορύνην¹⁹ ἔφερε, κτείνει ἐν Ἐπιδάυρῳ²⁰. Ταύτην²¹ λαβὼν²² Θησεὺς νῦν φέρει.

KOMENTAR:

¹ Θησεύς, έως, ό – Tezej

² γίγνομαι – roditi se

³ ἐκ / ἐξ + gen. – od

⁴ Αἰθρά, ας, ή – Etra

⁵ Αἰγέως, έως, ό – Egej

⁶ ώς – čim

⁷ γίγνομαι + τέλειος, 3 – odrasti

⁸ ἀπωθέω – odgurnuti

⁹ ἀναιρέω – dignuti, uzeti

¹⁰ ἐπείγομαι – žuriti se

¹¹ εἰς + ak. – u (kamo?)

¹² πλέος, 3 – pun

¹³ οἱ = koji (odnosi se na ὁδοιπόρους)

¹⁴ φονεύω – ubijati

¹⁵ Περιφήτης, ου, ό – Perifet

¹⁶ Ἥφαιστος, ου, ό – Hefest

¹⁷ Ἀντίκλεια, ας, ή – Antikleja

¹⁸ ὅς = koji (misli se na Perifeta)

¹⁹ κορύνη, ης, ή – toljaga

²⁰ Ἐπίδαυρος, ου, ή – Epidaur

²¹ ταύτην = nju (misli se na toljagu)

²² λαβὼν = uzevši

	maks. 15
--	----------

Prijevod napiši na predviđene crte, čitko i pisanim slovima!

I. 2. RAZUMIJEVANJE TEKSTA

Δεύτερον δὲ κτείνει Σίνιν¹. Οὗτος² πιτυοκάμπτης³ ἐπεκαλεῖτο⁴ οἰκῶν⁵ γὰρ τὸν Κορινθίων ἰσθμὸν⁶ ἠνάγκαζε⁷ τοὺς παριόντας⁸ πίτυς κάμπτειν· οἱ δὲ⁹ διὰ¹⁰ τὴν ἀσθένειαν οὐκ ἠδύναντο¹¹, καὶ ὑπὸ τῶν δένδρων ἀναρριπτούμενοι¹² πανωλέθρως ἀπώλλυντο¹³. Τούτῳ τῷ τρόπῳ¹⁴ καὶ Θησεὺς Σίνιν ἀποκτείνει.

KOMENTAR:¹ Σίνις, ἴδος, ὁ – Sinid² οὗτος – taj³ πιτυοκάμπτης, ου, ὁ – savijač jela, borova⁴ ἐπικαλέω – nazivati⁵ οἰκέω – nastanjivati⁶ ἰσθμός, ου, ὁ – prevlaka (uzak pojas koji spaja dvije veće kopnene površine)⁷ ἀναγκάζω – natjerati⁸ παριών, οντος, ὁ – prolaznik⁹ οἱ δέ = a oni¹⁰ διὰ + ak. – zbog¹¹ δύναιμι – moći¹² ἀναρριπτέω – bacati u vis¹³ ἀπόλλυμαι – umrijeti¹⁴ τοῦτῳ τῷ τρόπῳ = na taj način

Odgovore na pitanja napiši na predviđene crte, čitko i pisanim slovima!

1. Kojeg razbojnika je Tezej ubio drugoga po redu?

	maks. 1
--	---------

2. Gdje je živio razbojnik?

	maks. 1
--	---------

3. Što su prolaznici savijali?

	maks. 1
--	---------

4. Što je prolaznike bacalo u vis?

	maks. 1
--	---------

5. Tko je ubio Sinida?

	maks. 1
--	---------

	maks. 5
--	---------

	maks. 20
--	-----------------

II. GRAMATIKA

1. Odredi službu riječi **Θησεύς** u rečenici *Θησεύς γίγνεται ἐξ Αἰθρας καὶ Αἰγέως.*

- a) subjekt
- b) neizravni objekt
- c) priložna oznaka vremena

	maks. 1
--	---------

2. Odredi službu riječi **πέδιλα** u rečenici *Ὡς γίγνεται τέλειος, ἀπωθεῖ τὴν πέτραν, ...*

- a) subjekt
- b) neizravni objekt
- c) izravni objekt

	maks. 1
--	---------

3. Odredi službu riječi **ἀναιρεῖ** u rečenici *Ὡς γίγνεται τέλειος, ἀπωθεῖ τὴν πέτραν, ...*

- a) predikat
- b) subjekt
- c) priložna oznaka

	maks. 1
--	---------

4. Odredi službu riječi **εἰς τὰς Ἀθήνας** u rečenici *Ὡς γίγνεται τέλειος, ἀπωθεῖ ...*

- a) neizravni objekt
- b) priložna oznaka
- c) subjekt

	maks. 1
--	---------

5. Kako glagol **γίγνεται** glasi u 3. l. mn. imperfekta mediopasivnog?

- a) γίγνονται
- b) ἐγίγνοντο
- c) ἐγίγνετο

	maks. 1
--	---------

6. Sljedeće imenice iz teksta trebaju biti prebačene u isti padež u suprotnom broju. Zaokruži ispravnu tvrdnju:

- a) μάχαιραν – μαχαίρας ..... TOČNO / NETOČNO
- b) ὁδός – ὁδοί..... TOČNO / NETOČNO
- c) κακούργων – κακούργω ..... TOČNO / NETOČNO
- d) ὁδοιπόρους – ὁδοιπόρον..... TOČNO / NETOČNO
- e) κορύνην – κορύνας ..... TOČNO / NETOČNO

	maks. 5
--	---------

7. Glagolski oblik ἀναίρει iz teksta je:

- a) 3. l. jd. impf. akt.
- b) 3. l. jd. ind. prez. akt.
- c) 3. l. mn. ind. prez. mp.

	maks. 1
--	---------

8. Glagolski oblik ἐπείγεται iz teksta u suprotnome broju glasi:

- a) ἐπείγουσι(v)
- b) ἐπείγονται
- c) ἡπείγοντο

	maks. 1
--	---------

9. Glagolski oblik κτείνει iz teksta u istome licu, broju i stanju, ali u imperfektu glasi:

- a) ἔκτεινε(v)
- b) ἔκτεινον
- c) κτείνουσι(v)

	maks. 1
--	---------

10. Glagolski oblik φέρει u suprotnome broju glasi:

- a) φέρετε
- b) φέρουσι(v)
- c) φέρομεν

	maks. 1
--	---------

11. Grecizam koji označava sliku tj. rezbariju na kamenu je

- a) petrifikacija
- b) petrolej
- c) petroglif

	maks. 1
--	---------

	maks. 15
--	----------

III. CIVILIZACIJA

1. Tko je Tezejev otac?

- a) Kekrop
- b) Minos
- c) Egej

	maks. 1
--	---------

2. Tezej je rođen

- a) u Ateni
- b) u Sparti
- c) u Trezenu

	maks. 1
--	---------

3. Kao treće junačko djelo, Tezej je ubio

- a) Nemejskog lava
- b) Kalidonskog vepra
- c) Kromionsku krmaču

	maks. 1
--	---------

4. Razbojnik Skiron je bacao putnike sa stijene dok su mu oni

- a) prali noge
- b) šišali kosu
- c) češkali leđa

	maks. 1
--	---------

5. Razbojnik Kerkion je ubijao putnike nakon što ih je pobijedio u

- a) čitanju
- b) hrvanju
- c) slikanju

	maks. 1
--	---------

6. Razbojnik Prokrust je ubijao putnike koji su bili

- a) previsoki ili preniski
- b) predebeli ili premršavi
- c) prelijepi ili preružni

	maks. 1
--	---------

7. Zaokruži TOČNO ili NETOČNO uz tvrdnju.

- a) Posejdon se smatra drugim Tezejevim ocem. .... TOČNO / NETOČNO
b) Egej je vladao Spartom. .... TOČNO / NETOČNO
c) Tezej nije nikad upoznao Herakla. .... TOČNO / NETOČNO
d) Medeja je bila čarobnica. .... TOČNO / NETOČNO
e) Medeja je u Atenu došla iz Korinta. .... TOČNO / NETOČNO

	maks. 5
--	---------

8. Tezeja je u Ateni pokušala otrovati

- a) Medeja
b) Helena
c) Antigona

	maks. 1
--	---------

9. Egej je u Ateni svog sina prepoznao po

- a) maču
b) štitu
c) koplju

	maks. 1
--	---------

10. Medeja je u Atena pobjegla od svog muža

- a) Peleja
b) Jazona
c) Perzeja

	maks. 1
--	---------

11. Tezej je do Atene putovao

- a) kopnenim putem
b) morskim putem
c) zračnim putem

	maks. 1
--	---------

	maks. 15
--	----------

RJEŠENJA**I. PRIJEVOD I RAZUMIJEVANJE TEKSTA**

Θησεὺς γίγνεται	Tezej je rođen	1
ἐξ Αἰθρας καὶ Αἰγέως.	od Etre i Egeja.	1
Ὡς γίγνεται τέλειος,	Čim odraste,	1
ἀπωθεῖ τὴν πέτραν	odgurne stijenu,	1
τὰ πέδιλα καὶ τὴν μάχαιραν ἀναιρεῖ,	uzme sandale i mač,	1
καὶ πεζὸς ἐπείγεται	i pješice žuri	1
εἰς τὰς Ἀθήνας.	u Atenu.	1
Ὅδός δὲ τότε ... ἦν,	Put je tada bio	1
πλέος τῶν κακούργων	pun razbojnika	1
οἱ τοὺς ὁδοιπόρους ἐφόνευσαν.	koji su ubijali putnike.	1
Πρῶτον μὲν γὰρ Θησεὺς Περιφρήτην	Tezej prvo Perifeta	1
τὸν Ἡφαίστου καὶ Ἀντικλείας υἱόν,	sina Hefesta i Antikleje,	1
ὃς τὴν κορύνην ἔφερε,	koji je nosio toljagu,	1
κτείνει ἐν Ἐπιδάυρῳ.	ubija u Epidauru.	1
Ταύτην λαβὼν Θησεὺς νῦν φέρει.	Nju (toljagu) uzevši Tezej sada nosi.	1

1. Sinida.	1
2. Na korintskoj prevlaci.	1
3. Omoriku / jele.	1
4. Stabla.	1
5. Tezej.	1

Prijevod i razumijevanje teksta: 20

II. GRAMATIKA

1. a); 2. c); 3. a); 4. b); 5. b)	5
6. a) TOČNO; b) TOČNO; c) NETOČNO; d) TOČNO; e) TOČNO	5
7. b); 8. b); 9. a); 10. b); 11. c)	5

Gramatika: 15

III. CIVILIZACIJA

1. c); 2. c); 3. c); 4. a); 5. b); 6. a);	6
7. a) TOČNO; b) TOČNO; c) NETOČNO; d) TOČNO; e) TOČNO	5
8. a); 9. a); 10. b); 11. a)	4

Civilizacija: 15

Ukupno: 50